

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Reorganizacija vrhovne državne uprave

Novi zakon o vrhovni državni upravi bo tvoril podlago za vse nadaljne reforme v državni administraciji, revizijo uradništva in uradniškega zakona

Beograd, 2. aprila. V nedeljo popoldne je bila v ministru pravde kratka konferenca ministra pravde dr. Sršića in predsednika vlade generala Živkovića, po kateri sta ministra dr. Sršića posetila minister narodnega zdravja dr. Uroš Krulj in minister ver dr. Tugomir Alajupović. Po tej konferenci je bil predsednik vlade general Živković sprejet v avdijenci od kralja, ki je ob tej priliki podpisal zakon o vrhovni državni upravi. Po tem zakonu se ukinjajo štiri ministristva: ver, narodnega zdravja, agrarne reforme ter pošte in brzojava.

Nadalje ostanejo ministristva: notranjih del, pravde, prosvete, vojske in mornarice, zunanjih del, prometa, javnih del, kmetijstva, trgovine in industrije, šol in rudnikov ter socialne politike.

Ministru ver se združijo z ministristvom pravde, ministristvo agrarne reforme z ministristvom za kmetijstvo, ministristvo pošte z ministristvom za javna dela, ministristvo nar. zdravja pa z ministristvom socialne politike. Ministristvo socialne politike se bo v bodoče imenovalo ministristvo socialne politike in narodnega zdravja.

Direkcija vod preide iz ministristva za kmetijstvo v ministristvo za javna dela. Direkcija za zgradbo železnic preide iz ministristva za promet v ministristvo za javna dela. Projektiranje železnic se bo vršilo s sodelovanjem ministristva za promet. Inicijativa za zgradbo pristanišč spada v pristojnost ministristva za promet, dočim spada projektiranje in grajenje samo v pristojnost ministristva za javna dela.

Državna statistika in splošna poročevalna služba se podrejata predsedstvu vlade.

Predsednik vlade bo s posebno uredbo določil število oddelkov (direkcij in generalnih direkcij) v posameznih ministristvih.

Ministri bodo vsak v svojem resoru z uredbo predpisali število in področje odsekov, referatov, mest in položajev, kakor tudi kvalifikacijo za vse osebe v ministristvih (sistemizacijo položajev).

Ministrom bodo dodeljeni prvi pomočniki (1. skupina I. kategorije) in pomočniki (2. skupina I. kategorije). Nobeno ministristvo ne more imeti več kot enega prvega pomočnika.

Zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z objavo v »Službenih novinah«. Rok za likvidacijo posameznih ministristev ni določen, pač pa se bo likvidacija pričela izvrševati takoj po objavi zakona.

— Beograd, 2. aprila. Po kazenskem zakoniku in zakonu o kazenskopravem postopku je sedaj uveljavljen zakon o vrhovni državni upravi, ki bo v bodoče tvoril podlago vsej administrativni reformi. Novi zakon o vrhovni državni upravi temelji na zakonu o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi z dne 6. januarja 1929 ter določa točno število ministristev, ki se znižajo od 16. na 12. Obtem odreja njihovo področje ter organizacijo.

Novo je, da se ministristvo ver popolnoma ukinje ter podreja ministristvu pravde. Ministristvo ver je bilo osnovano po prevratu zaradi potrebe ureditve medverskih odnosov. Sedaj, ko je treba pripraviti zakonodajo in organizacijo cerkev in ver, se smatra, da bi moglo to delo najuspešneje izvršiti ministristvo pravde.

Ministristvo narodnega zdravja in ministristvo socialne politike se združita zaradi sorodnosti svojih poslov. Nobeno teh ministristev ni imelo doslej toliko poslov, da bi moralo ostati kot posebno ministristvo.

V ministristvu za javna dela so osredotočeni vsi posli pri javnih delih in zgradbah. Grajenje železnic in melioracije so prešle v pristojnost ministristva za javna dela, razen tega pa je priključeno tudi ministristvo za pošte z ozirom na veliko potrebo novih zgradb.

Ministristvo za agrarne reforme se je združilo z ministristvom za kmetijstvo, pri čemer se je izvedlo načelo, da predpise o ureditvi vseh podrejenih oblasti in strok, kakor tudi števila položajev in činov uradništva. Z uredbami, ki jih bo izdal predsednik vlade, se bo določilo število direktorij v vseh ministristvih z uredbami posameznih ministristv pa število najpotrebnejših mest v posameznih poklicih.

S sistemizacijo uradniških mest po vseh resorcih se bodo mogli osebni izdatki točno

ugotoviti za daljšo dobo, kar bo omogočilo smotreno revizijo števila državnih uradnikov po dejanskih potrebah, pri čemer se bo dobila pravilna podlaga za proračune osebnih izdatkov v posameznih ministristvih. Le na ta način bo mogoče izvesti pravilno revizijo državnih uslužbencev in izboljšanje njihovih gmotnih razmer.

Potrebne uredbe, ki bodo v kratkem izdane, bodo služile kot podlaga za revizijo uradniškega zakona. Ko bo to izvršeno, bo ustvarjena jasna situacija, v kateri bo razvidno, da zakon o ureditvi državne uprave ni zmanjšal samo število ministristov, temveč je prinesel tudi prihranek in poenostavitev državne uprave.

Važno je, da prihaja državna statistika v pristojnost predsednika ministristvskega sveta. S tem se je hotel dati tej važni panogi večji pomen, kakor ga je imela doslej, ker je izkušnja pokazala, da dosedanja statistika ni odgovarjala svoji nalogi, ker se je preveč zanemarljivo. Pod vodstvom predsedstva vlade bo predstavljala večjo avtoriteto in je pričakovati, da bo v bodoče naša statistika nudila boljše uspehe, kakor doslej.

Značilno je tudi, da se ustvarja enotna poročevalska služba pri predsedniku ministristvskega sveta, to je skupen tiskovni urad. Ta koncentracija naše poročevalske službe se smatra kot neobhodno potrebna, ker se bo pisanje tujega in domačega tiska kontroliralo z enega samega mesta, na drugi strani pa se bo politika naše vlade napram javnosti zastopala potom poročevalne službe istotako z enega samega mesta. Pri tem je služila za vzgled Nemčija, kjer je vsa poročevalna služba osredotočena v pristojnost državnega kancelarja.

Ukinjenje mest državnih podtajnikov odgovarja popolnoma novemu redu v državi. Dosednji podtajniki so bili kot politične osebnosti v glavnem brez posebnega delokroga, odslej pa bodo prvi pomočniki vlade predstavljali kontinuiteto v administraciji posameznih resorov ter ne bodo odvisni od izpremembe resornih ministristov. Imenovanje pooblaščenih predstavnikov posameznih ministristv, ukinjenje, spajanje in snovanje novih ministristev se v bodoče ne bo vršilo potom novih zakonov, temveč s kraljevim ukazom, kakor se to že sedaj prakticira v Franciji, kjer se pooblaščenici ministristv postavljajo z dekretom predsednika republike. Z novim zakonom se dolo-

čajo obširna pooblastila za finančnega ministristva, da s svojimi uredbami naznači vse potrebno, da se ukinjenje ministristev izvede v proračunu.

Določbe o ministristki odgovornosti vsebujejo iste principe, na katerih je temeljil dosednji zakon o ministristki odgovornosti z edino izpremembo, da je pozivanje ministristov na odgovornost drugačno kakor doslej. Pravica obtožbe se je namreč pridržala samo kralju in prav tako tudi določanje sodišča. Kralj določa za to sodišče tri državne svetnike in tri kasacijske sodnike pod predsedstvom predsednika beograjskega kasacijskega sodišča. Druga izprememba je v tem, da je odgovornost ministristov glede na materialno kazensko pravo ista, kakor pri vseh državnih uslužbencih v smislu obstoječih zakonov (zakon o zlorabah državnih uslužbencev in izvrševanju uradnih dolžnosti).

Po tem zakonu se more v slučaju, da obstoji sum o poreklu imetja započeti kazensko zasledovanje napram ministristom prav tako, kakor napram drugim državnim uslužbencem. Da bi se moglo vse civilno-pravne transakcije, ki bi jih ministristi povzeli, v svrhu onemogočanja materialne odgovornosti pobijati na isti način kakor pri državnih uslužbencih. Sodne obravnave proti obtoženim ministristom bodo javne, pravica izvršitve razsodbe pa pripada predsedniku ministristvskega sveta.

Z uveljavljenjem novega zakona o vrhovni državni upravi se odpravlja doba velikih zakonodajnih reform v državni upravi, ki so bile pri tem nemogoče.

Redukcije uradništva v ministristvih

— Beograd, 2. aprila. V zvezi z novim zakonom o vrhovni državni upravi ter z reorganizacijo ministristev je bilo z današnjim dnem reduciranih v posameznih ministristvih nad 100 uradnikov. Večje redukcije se pripravljajo tudi v vseh ostalih resorih. V ministristvu zunanjih del je bil danes že sestavljen ukaz, s katerim se upokojuje večje število diplomatskega osebja, ki je bilo na razpoloženju, ter reducira 35 uradnikov.

Osnovanje generalnega prometnega inspektorata pri prometnem ministristvu

Nova organizacija prometnega ministristva — Nadzorstvo nad celokupnim železniškim prometom bo vršil generalni inspektor

Beograd, 2. aprila. Ministristvo za promet je 27. marca izdalo novo uredbo o organizaciji ministristva za promet in prometne službe. Po tej uredbi je ministru za promet neposredno podrejen za izvrševanje ministristve kontrole generalni inspektor celokupnega prometa, ki more imeti čin in plačo I. kategorije 2. skupine. Generalnemu inspektorju celokupnega prometa sta dodeljena največ dva uradnika I. kategorije in dva uradnika II. ali nižje kategorije, po potrebi pa mu more ministrist dodeliti tudi večje število uradnikov II. ali nižje kategorije. Generalni inspektor celokupnega prometa se

imenuje z ukazom prometnega ministristva iz vrst uradnikov prometnega resora I. kategorije z najmanj 15 leti državne službe. Njegov delokrog določa prometni ministrist. Zaradi nadzorstva in evidence hitrega izvrševanja poslov ter reševanja posameznih vprašanj, so prometnemu ministristvu dodeljeni potrebni strokovni referenti, ki jih more biti največ pet in ki imajo položaj ter plačo uradnikov I. kategorije 3. skupine ter morajo biti strokovno izobražene osebnosti. Za administrativno delo je vsakemu referentu na razpolago uradnik I. ali nižje kategorije.

Spremembe pri zagreški policiji

— Zagreb, 2. aprila. Kakor se doznava iz poučenega vira, je za novega šefa zagrebske policije, ravni imenovan dr. Janjo Bedeković, dosednji pravni referent velikega župana zagrebske oblasti, ki ima že danes prevzeti svoje nove dolžnosti. Dosednji šef zagrebske policije, Josip Vragović je postavljen na razpoloženje.

Preiskava o zagreškem umoru

— Zagreb, 2. aprila. V preiskavi zaradi umora Tonija Schlegla ni zabeležiti ničesar novega. Znano je samo toliko, da je uradnik »Hrvat«, Čilař, bil tudi preko velikonočnih praznikov v zaporu, in sicer zaradi nevarnih groženj proti uradnikom nekega lista. Tudi sotrudnik »Vidovdana«, Bogoljub Rapačić, je še ostal v zaporu, ker ob-

stoji proti njemu sum, da je v zvezi z intelektualnimi povzročitelji zločina. Oba sta pa popolnoma dokazala svoj alibi glede na umor.

Slovenski dijaki v Atenah

— Atene, 2. aprila. Diakom Ljubljanske Trgovske akademije, ki se mude tukaj na ekskurziji, je grško - jugoslovenska liga priredila večerjo, kateri so prisostvovali poleg profesorjev in dijakov ljubljanske Trgovske akademije zastopniki grških oblasti, člani grško - jugoslovenske Lige, uradniki poslanstva kraljevine SHS in mnogo novinarjev. Na večerji je bilo izrečenih več zdravic kralju Aleksandru in predsedniku grške republike. Ljubljanski dijaki so bili zelo prisrčno sprejeti v vseh atenskih krogih ter na vsem svojem potovanju. Prisrčni sprejem se tolači kot usoden odmev podpisa grško - jugoslovenske prijateljske pogodbe.

Železničarska stavka v Nemčiji

Ultimat nemške železničarske zveze — Zahtevajo povišanje plač — V 10 dneh bo najbrž izbruhnila stavka

Berlin, 2. aprila. Zveza nemških železniških delavcev je nedavno poslala vladi spomenico, v kateri zahteva povišanje plač. Ker je bil proračun za nemške državne železnice nedavno znatno znižan, ni upanja, da bi oblasti moge ustreči zahtevam uslužbencev.

Spomenica zveze nemških železniških delavcev ima značaj ultimatum. Ako zahtevam železniških delavcev ne bo ugodeno v določenem roku, bodo po vsej državi prenehali delati. Na ta način bi mogla že v kakih 10 dneh izbruhniti železničarska stavka.

Poldrugo milijardo za madžarsko vojsko

Nesorazmerno povišanje madžarskega vojnega proračuna — Razorožitev Madžarske iluzorna?

Budimpešta, 2. aprila. Madžarsko vojni ministristvo je izdelalo svoj proračun za prihodnje proračunsko leto. Listi obširno komentirajo vesti o načrtu proračuna, ki vzbujajo mnogo skrbi. Izdatki v tem proračunu znašajo poldrugo milijardo pengő, kar je za majhno povojno Madžarsko

ogromna vsota sprito dejstva, da je njeno oboroževanje omejeno z mirovno pogodbo. Lanski proračunski izdatki madžarskega vojnega ministristva so znašali 300 milijonov pengő. Naglo in nesorazmerno povišanje vojnega proračuna je izzvalo pravo senzacijo po vsej Madžarski.

Miroljubnost rumunske zunanje politike

Izjava rumunskega zunanjega ministra — Rumunija hoče ostati zvesta politiki Male antante

Pariz, 2. aprila. Rumunski zunanji ministrist Mironescu je dal zastopniku »Journala« daljšo izjavo, v kateri je naglasil, da je rumunska zunanja politika prežeta duha miroljubnosti. Zato je Rumunija vedno pripravljena sklepati zveze in pakete, ki bodo podkrepili ta njena mirovna stremeljenja z vsako v Društvu narodov včlanjeno ali ne-

včlanjeno državo. Dalje je naglasil, da se povsem neosnovane govorice, da nameravajo osvojati Rumunija, Madžarska in Poljska novo obrambno zvezo, ki bi bila naperjena proti Rusiji. Sedanja rumunska vlada ostane verna Mali antanti in bi stopila v ožje stike s Poljsko samo, če bi to pomenilo razlajenje Male antante tudi na Poljsko.

Senzacionalna tatvina draguljev v Parizu

Mlad vlomilec je pri belem dnevu ukradel za 1 milijon draguljev in 25.000 frankov v gotovini

Pariz, 2. aprila. V soboto se je pripetila silno drzna tatvina na Boulevardu Osman. Neznani mladenič je vdrl opoldne v neko zlatarsko trgovino ter napadel 63 let starega lastnika, ki je bil

tedaj sam v trgovini. Mladeniču je uspelo, da je neopazno pobegnil ter odnesel raznih dragocenosti v vrednosti nad milijon frankov ter 25.000 frankov v gotovini.

Ženi, o katerima govori ves Pariz

Sobarica, ki je ukradla nakit v vrednosti milijon frankov — Herojski čin ge. Mestorino

Najboljši detektivski pariske policije zasledujejo že več dni tajinstveno sobarico, ki je ukradla grofici Gisman ves njen nakit v vrednosti milijon frankov.

Grofica je pred več meseci sprejela v službo neko Margaretto Müller, ki se je izkazala za najboljši spremljevalci uglednih pariskih aristokratskih rodbin, pri katerih je navadno že služila. Ker je bila zelo inteligentna in diskretna mladenka, si je v najkrajšem pridobila naklonjenost in popolno zaupanje svoje gospodarice.

Pred par dnevi je odšla grofica v gledališče. Ko se je vrnila domov, je na svoje največje začudenje došla, da je izginila sobarica Margaretta. Z njo pa tudi ves dragoceni rodbinski nakit. Vrh tega je izmaknila grofici tudi njen potni list, in kakor je policija doslej ugotovila, je zamenjala fotografije ter pobegnila z nakitom v inozemstvo.

Policiji do sedaj še ni uspelo, da bi odkrila sledove za nevarno pustolovko. Do-

gnala je le to, da je izvršila tudi že prejšnjim večjim tatvinam. Najraje se je bavila s tatvinami nakitov. Iščajo jo policije raznih dežel.

Druga žena, o kateri Pariz danes največ govori, je ga. Mestorino, žena bivšega pariskega juvelirja, ki je bil obsojen zaradi umora trgovca z diamanti Truphena na smrtno ječo. Ga. Mestorino je sklenila, da se poda skupaj z možem na Hudičeve otoke, kamor bo kot kaznjence deportiran. V to svrhu je že dobila dovoljenje francoske vlade. Na otokih se bo udejstvovala kot bolničarka in se bo stalno nahajala v bližini svojega moža. Zanimivo je, da se je med sodno obravnavo izkazalo, da jo je mož varal z njeno sestro, vendar pa mu ona sedaj, ko je v taki nesreči, tega ne zamere in mu bo ostala tako zvesta tudi v križih in nadlogah, ki ga čakajo kot deportiranca. Požrtvovalno ženo hvali ves Pariz in jo stavlja za vzgled ženske požrtvovalnosti.

Bolgari bodo priznali albansko pravoslavno cerkev

Sofija, 2. aprila. »Praznične« Vestice poročajo, da se bo bolgarski Sveti sinod na svojem sedanjem zasedanju bavil z vprašanjem priznanja albanske avtokelalne pravoslavne cerkve. Bolgarski Sv. sinod bo albansko pravosl. cerkev priznal, zahteval pa bo, naj se imenuje v vzhodni Albaniji en bolgarski vladika.

Kralj Boris se vrne še le maja

Sofija, 2. aprila. List »Sofijec« poroča iz poučenih krogov, da bo kralj Boris ostal v inozemstvu še ves mesec april bržkone do pričetka maja. V vsakem primeru, pravi list, bo povratek kralja Borisa prinesel radost bolgarskemu narodu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.795 — 22.855 (22.825), Berlin 13.495 — 13.525 (13.51), Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9288, Curli 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9905 — 8.0205 (8.0055), London 276.03 — 276.83 (276.43), Newyork 56.85, Pariz 222.62, Praga 168.32 — 169.12 (168.72), Trst 277 — 299 (298).

ZAGREBSKA BORZA

Devize: Dunaj 800.35, Berlin 13.51, Budimpešta 9.9288, London 276.42, Milan 298, Newyork 56.85, Pariz 222.62, Praga 168.72, Curli 1095.5. Elekti: Vojna škoda 424.

INOZEMSKA BORZE.

Curli: Beograd 9.125, Dunaj 73.05, Budimpešta 9.9288, Berlin 123.55, Praga 15.39, Milan 27.195, Pariz 20.31, London 25.22, Newyork 519.75.

Dnevne vesti.

— **Izpremembe v naši vojski.** Službe rezervnega oficirja sta razrešena artiljerijski poročnik Radoslav Osterman in pehotni poročnik Janko Segula; za izvršilca dolžnosti komandanta III. divizionja moravskih artiljerijskih brigad je imenovan dosedanjí poveljnik 4. čete I. polka trdnjavske artiljerije artiljerijski kapitan I. klase Branko Tomižek; vpokojen in v rezervi je prevečen orožniški kapitan I. klase Jozip Karba; za stalnega nižjega vojnega svetnika je imenovan duhovnik Franc Jeraj.

— **Iz prosvetne službe.** Za stalno je imenovana začasna strokovna učiteljica na gospodinjstvi šoli na Jesenicah Viktorija Simčič.

— **Redukcija gimnazij.** Finančni minister je izjavil, da bo 21 nižjih gimnazij ukinjenih, 19 popolnih gimnazij se pa reducirajo na štiri razrede.

— **Podpora šolskim kuhinjam.** Glavni odbor Podmladka Rdečega križa je poslal novo podporo šolam za ustanavljanje in vzdrževanje kuhinj. Podpora znaša 388.545 Din. Od te podpore sta dobili dve šoli v Sloveniji 2000 Din.

— **Zakon o odvzetih.** »Uradni list« št. 32, z dne 2. aprila objavlja zakon o odvzetih za kraljevino SHS.

— **Češčina na beograjski univerzi.** Prosvetni minister je imenoval na filozofski fakulteti beograjske univerze za leto dni za kontraktualnega lektorja češčine dosedanjega lektorja Kolomana Otokara.

— **Inozemskim lastnikom čekovnih računov.** Finančni minister je izdal pojasnilo, da morejo inozemski lastniki čekovnih računov zneske, ki ležijo nad mesec dni v Poštni hranilnici, prenesti na pooblaščenca banke s tem, da ta denar ne more predstavljati svobodne terjatve, niti služiti za zavarovanje valute. To bo Poštna hranilnica pri izplačilu pismeno sporočila dotični banki. Na ta način nastale terjatve inozemcev se lahko porabijo za izplačilo v naši državi, ne morejo se pa prenašati z računa na račun pri pooblaščenih bankah.

— **Pokroviteljstvo nad kongresom slovenskih filologov v Pragi.** je prevzel prezident Masaryk. Kakor smo že poročali, se udeležijo kongresa poleg drugih odličnih slovenskih učenjakov tudi vseučiliški profesor dr. Kidrič.

— **Kmetijska šola na Grmu sprejme s 1. majem 1929 15 učencev (vajencev)** v pripravljalni gospodarski tečaj. Ti učenci imajo dnevno po dve uri pouka v šoli, ostali čas se uporabljajo pridelih na šolskem posestvu, dobivajo vso oskrbo na zavodu brezplačno in so pod stalnim nadzorstvom, kot redni učenci. Tečaj je namenjen kot priprava za vstop v redno šolo predvsem onim kmetičkim sinovom, ki imajo slabo predzobrazbo iz osnovne šole. Iz tega razloga se opozarja vsi kmetički gospodarji, ki žele poslati svoje sinove v kmetijsko šolo na Grm, da v redno šolo, ki se prične v začetku novembra 1929, ne bo sprejet noben prosilec, ki ni dovršil s dobrim uspehom vsaj starih razredov osnovne šole, če ni prej obiskoval tega pripravljalnega tečaja. Skušnja namreč uči, da taki prosilci brez prejšnje temeljite priprave ne dosežejo poveljnih uspehov in je naš in njihov trud skoro zastonj. Učenci pripravljalnega tečaja imajo po dovršenem tečaju tudi prednost pri sprejemu v redno šolo v šolskem letu 1929/30 pred vsemi drugimi prosilci in sicer na brezplačna mesta v celoletni in zimski šoli. Pogoji sprejema v tečaj so: 1. starost ne manj kot 16 in ne več kot 19 let, 2. dovršena osnovna šola (če tudi le eno razrednico), 3. telesna in duševna sposobnost. Prošnja, kolikovanj v Din 5.20 je priložiti krstni list, domovnico in zadnje šolsko spričevalo ter jih poslati najpozneje do 20. aprila 1929 ravnateljstvu Kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. — O sprejemu se obvesti prosilci po 20. aprilu pismeno. Vsa potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

— **Morila Toni Schlegla ni moglo najti.** Preiskava v umoru novinarja Schlegla je prišla na mrtvo točko. Anton Metes, ki ga je ogradil beograjski trgovec Dakle, je dokazal svoj alibi in je bil tako izpuščen iz zapor. Ravno tako je dokazal alibi upravnik »Vidovdana« Rapajč. Zato policiji ni preostajalo drugega, nego da nadaljuje preiskavo in zaslišuje vse, ki bi mogli dati kako podatke o morilcu. V tej smeri se preiskava nadaljuje. Te dni so zaslišali nekatere priče, ki so izpovedale razbremenjevalno glede nekoga zagrebškega profesorja, bivšega novinarja, ki je bil aretirani. Zdi se pa, da bodo tudi tega kmalu izpustili. Javnost še vedno pričakuje z veliko napetostjo uspeh kakšne zagrebške policije.

— **Dve nesreči na Stolu.** Na velikonočno nedeljo dopoldne si je neki smučar iz Ljubljane zlomil nogo na velikem snežniku nad Valvazorjevo kočjo. Težje se je ponesrečila gđ. Jožica Lozej, uradnica, hči mest. učitelj. paznika. Isti dan, v nedeljo okoli 8. zjutraj je hotela prikorati z ledeno snežnico in spodrsnila ter zdrčala na navzdol preko pečin. Pri padcu se je močno poškodovala, ranila na glavi, očesu in si zlomila roko. Prenesli so jo turisti v Valvazorjevo kočjo kjer sta ji nudila prvo pomoč dva zdravnik.

— **Vreme.** April bo menda tudi letos potrdil svoj sloves, kajti že prvi dan je nam prinesel nekoliko dežja, danes dopoldne pa je pošteno lilo, a med dežjem je padala debela toča, kar je v tem času pač redek pojav. Vremenska napoved pravi, da bo vreme oblačno in deževno. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Prišlo je v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 18, v Ljubljani 17,8, v Zagrebu 17, v Skoplju 16, v Mariboru 15, v Beogradu 13 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 748 mm, temperatura je znašala 8 stopinj. Sodeč po stanju barometra je računati z deževnim vremenom. Morda dobimo še sneg.

— **Novororojenček v kleti.** V ulici Stavana Viokega v Beogradu je služkinja zdravniška Ristića Ana Beri našla truplo novorojenčka. Šla je v klet po drva in zagledala v kotu savoj, ki ga je dvignila. Na njeno veliko presenečenje je iz zavoja padlo trupelce novorojenčka. Poklicala je takoj policijo, ki je odpeljala trupelce v prosekuro bolnice. Zdravniki so ugotovili, da je bilo truplo že nad mesec dni v kleti. Zločinaka mati je najbrž kaka služkinja v hiši.

— **Krasno vreme v Primorju.** S Sušaka poročajo, da so imeli v Primorju za praznike najlepše vreme. Od Sušaka do Raba je bilo vse polno turistov, ki so prebili praznike na solcu. Prispelo je tudi veliko število tujcev, ki so prebili velikonočne praznike v raznih krajih naše rivljere. Največ gostov je bilo v Crikvenici in na Rabu. Vee kaže, da bo letošnja sezona prekosila po Mevilu tujcev vse dosedanje.

— **Tragedija bednih na veliko soboto.** Na veliko soboto sta se odigrali v Zagrebu dve tragediji. Na ta dan, ki je dan veselja slehernega človeka, sta si hotela končati življenje dva obupanca. Prva tragedija se je odigrala na Medveščaku. Slovenka Ana Jezernik iz Ljubljane, 27 let stara je izpila deciliter lizola. Nesrečnica se je zgrudila na tla v hudih krčih in je klicala na pomoč. V bolnici so ji nudili prvo pomoč. Popoldne je pa izpil v Mesniški ulici večjo količino lizola pekovski pomočnik Josip Urošić. Tudi tega je rešili voz odpeljal v bolnico. Pred poskusom samomora je napisal poslovilno pismo svoji ženi v katerem navaja kot vzrok samomora bedo in pomanjkanje, zaradi katere je hotela v smrt tudi Jezernikova.

— **Tragedija naivne uradnice.** Katica M., zasebna uradnica iz Zagreba je dopolnila letos že 30. leto, toda kljub temu je ostala zelo naivna. Potožila je prijateljici, da se boji, da bo ostala stara devica, čeprav ni tako grda in nima drugih napak. Kako bi si želela moža, s katerim bi živila lepo v zakonu. Prijateljica ji je dala nasvete, kako je treba ujeti moža. Bodi intimna s fantom, ki se zanima zate, pa boš vidla, da te bo vzel za ženo. Katica je res začela intimno razmerje z nekim uradnikom, ki jo je imel že dolgo na piki. Hodila sta skupaj po kavarnah in na izprehodih. Nekega dne je pa zdravnik povedal Katici, da je noseča. Vsa vesela je povedala fantu novico in se že veselila na prstan, ki ga bo ji dal za poroko. Fant jo je pa zavrnil, češ, da nima namena ženiti se. Katica si je prizadevala na vse načine, da bi jo fant vzel, toda zaman. V obupu je sklenila končati si življenje. Ko je hotela skočiti skozi okno, se je zgrudila na tla nezvestna. Odpeljali so jo v porodnišnico, kjer je rodila mrtvo dete. To je tragedija naivne Katica si je prizadevala na vse načine, da sane prijateljice.

— **Krvava šala nesnanca.** Iz Karlovca javljajo, da je prišel v krojačnico krojača Vinovrškega neznanec, ki je začel kazati pomočniku Despotoviču svoj samokres. Rekel je tudi, da orožje ni nabito. Nameril je samokres na pomočnika in mu rekel: Zini, da ti ne bom pokvaril zob! V sobi je počil strel, samokres je bil nabit in krogla je šla pomočniku skozi usta v grlo, kjer je obtičala. Neznanec je tedaj pobegnil iz krojačnice. Težko ranjenega pomočnika, ki mu je šele 21 let, so odpeljali v bolnico, toda ni mogel povedati, kdo je neznanec, ki ga je ustrelil v usta.

— **Smrtna kosa.** V soboto popoldne je preminul v Ljubljani knjižnovodja trdkve Bergmann g. Martin Maicen. Pokojnik je bil vzor vestnega uslužbenca in simpatičnega, značajnega moža. Dosegel je visoko starost 77 let. Včeraj popoldne so ga položili k večnemu počitku. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— **Krvava bitka kmetijskih fantov.** Iz Karlovca poročajo, da so včeraj aretirali šest kmetijskih fantov, ki so se med seboj krvavo streljali. V tej krvavi bitki med fanti je bilo več težje in lažje ranjenih. Težko ranjen je Anton Radaković iz Jelše, ki se v bolnici bori s smrtjo. Karlovska policija je uvedla preiskavo, da ugotovi, kako je nastal krvav pretep.

— **Zločin sinah.** Dne 22. p. m. je nenadoma umrl v Palanki v Bački 78letni Ilija Radakov. Zdravnik je dal dovoljenje in starca so pokopali. Po pogrebu so se pa po vasi razširile vesti, da starci ni umrl naravne smrti. Orožniki so uvedli preiskavo in aretirali starčeve sinove Danico, ki je osumljena, da je umorila Radakovića. Med preiskavo je sinah priznala, da je Radakovića zadavila. Stari Ilija je imel v hranilnici okoli 30 tisoč Din, ki bi jih dobil njegov sin šele po njegovi smrti. Ker sinah ni mogla čakati na Ilijino smrt, se je odločila, da ga zadavi. Radakov je bil visok, močan starček. Sinah ga je napadla od zadaj, mu vrgla brisačo za vrat in lo zadržala ter ga vlekla tako dolgo po sobi, da je izdihnil. Mogoče pa je, da je preje starca omanila. Te dni je prišla v Palanko zdravniško-sodna komisija, ki je odkopala grob in preiskala truplo umorjenega starca.

— **Odrečite se kalenju,** ker dim kvari zavese. — Le, če vzamete za pranje SCHICHTov »RADION«, lahko kadite brez skrbi

Gradska lekarna,

Kamenita ul. 11.

Prosim, pošljite mi pet steklenic »Reumatisa«, ker mi zelo pomaga.

Jožef Komprej, Javorje, p. Černa.

Iz Ljubljane

— **Iz Babje pšene, toča, grmenje in nov sneg.** Danes dop. je bilo nad Ljubljano in okolico močno oblačno. Že v prvih dopoldanskih urah je začelo deževati, vmes je pa naletavalo najprej babje pšeno, pozneje pa debela toča. Proti popoldneju je tudi močno grmel. Kmalu je začelo snežiti in vse kaže, da se bo pomlad, ki je bila že na pragu, za nekaj tednov zavlekla. Že dopoldne je sneg pobelil strehe. Če bo ves april tak, kakršen je začetek, bo treba znova obleči zimske suknje. Sicer pa pravi pregovor, da pomeni slab začetek dober konec.

— **Iz Lastniški konj, oslov, mežer, mul in volov** se ponovno opozarjajo, da morajo najkasneje do petka t. j. do 5. aprila t. l. v

svrhu vojaškega popisa prijaviti svojo živino mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu št. 7/L. Za živino, ki je vojaško že bila pregledana, naj prinese s seboj vojnišči list. Zamudniki bodo najstrožje kaznovani, zato naj vsakdo v lastnem interesu pravočasno zgasi svojo živino. Kdor ne posluša več živine, ki jo je svojetasno sicer zgasil, pa doslej še ne odglasil, naj to nemudoma izvrši, vsaj pa do 5. t. m., sicer ga doleti ostra kazen; kajti vsako spremembo je dolžan sproti prijavljati.

— **Iz Podoknica dr. Čerina.** Drevi ob 20. prirede godbeniki dravske divizije svojemu kapelniku dr. Jos. Čerinu ob priliki desetletnice ustanovitve godbe, podoknico pred njegovim stanovanjem v Gosposvetski ulici. Castilci dr. Čerina se vljudo vabijo, da izkažejo ob tej priliki priljubljenemu kapelniku s svojo udeležbo, zasluženost čast in priznanje.

— **Iz Sestaneke hišnih posestnikov ljubljanskih in okoliških se bo vršil v sredo, dne 3. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v zeleni dvorani hotela »Union« v Ljubljani.** Na sestanku se bo razpravljalo o stališču hišnih posestnikov o stanovanjskem vprašanju, razjasnilo se bodo trditve zagovornikov stanovanjske zaštite ter se bo razpravljalo tudi o zadnjem sklepu občinskega sveta ljubljanskega glede podaljšanja stanovanjskega zakona, kakor tudi o mestnem proračunu v leto 1929. Društveni člani se vabijo k polnoštevili udeležbi. 220/a

— **Iz V počaščenje spomina blagopokojne g. Marije Meden-ove,** poklanja »Dečjemu domu kraljice Martje« Din 50 obitelji ravnatelja Fran Gerbičeva. Srčna hvala!

Iz Novega mesta

— **Sportne vesti.** Prvi topli pomladanski dnevi so že privabili nogometaše na igrišče ob Krki. Treba bo pridno trenirati za prvenstvene tekme, ki se v kratkem prično. Tudi tenisigrišče že pripravljajo za otvoritev, ki se bo vršila ob ugodnem vremenu že v bližnjih dneh. Lansko poletje nanovo zgrajeno igrišče je letošnje nenevadno ostro zimo dobro preneslo in je letos zanimanje za belji sport zelo veliko, zlasti ker bo tudi letoviščarjem igranje omogočeno. Na novo se snuje lahkoatletška sekcija, ki prične te dni z rednim treningom. Na letošnjem sportnem dnevu SK Elana v Novem mestu bodo vse sekcije imele priliko meriti svoje moči in rutino s tujimi klubi. Od Novomeščanov pa je pričakovati, da bodo vse prireditelje SK Elana pridno in številno posečali in s tem pripomogli k napredku in procvitu sporta doljenjske metropole.

— **Izkaz sreskega ekonomata** navaja, da je bilo lani v vsem novomeškem srezu 3404 konj, 19.218 goved, 13.204 prašičev, 20.075, ovac, 980 koz, 53.585 perutnine in 3150 čebelnih panjev. Kakor znano, meri srez 931 km² in ima 50415 prebivalcev.

Gospodarstvo

Naš izvoz v februarju

Občutno nazadovanje

Generalna direkcija carin objavlja podatke o našem izvozu v februarju. V februarju smo izvozili 246.709 ton blaga v vrednosti 385.073.770 papirnatih ali 35 milijonov 140.239 zlatih Din. Lani v februarju je znašal naš izvoz 294.760 ton v vrednosti 438.962.558 papirnatih ali 40.069.369 zlatih Din. V primeri s februarjem lanskega leta je torej naš izvoz letos po teži in vrednosti nazadoval. Po teži je nazadoval za 48.051 ton ali 16,30 odstotkov, po vrednosti pa za 53.888.788 Din ali 12,28 odstotkov. V prvih dveh mesecih letošnjega leta smo izvozili 545.666 ton blaga v vrednosti 810.781.554 Din, lani v istem času pa 606.248 ton v vrednosti 869.261.808 Din. V primeri z lanskim letom je torej nazadoval naš izvoz v prvih dveh mesecih letošnjega leta po teži za 60.582 ton, po vrednosti pa za 58.480.245 Din. Občutno nazadovanje našega izvoza, ki je doseglo v februarju višek, je nedvomno posledica hude zime in prometnih ovir. Letošnja zima je vplivala tudi na zunanjo trgovino drugih držav. Za nas je to zelo neugoden pojav, ker bo znatno vplival na poslabšanje naše trgovske bilance, tem bolj, če se uvoz ne prilagodi zmanjšani kupni moči našega ljudstva.

Nazadovanje izvoza je bilo v februarju zelo občutno. Nazadoval je zlasti izvoz otrobov, fižola, krompirja, svežega sadja, suhih sliv, marmelade, jajc, živine, svinjske masti, telečjih, ovčjih in kozjih kož, ekstrakta za strjenje, sode, karbida, železa svinca, bakra itd. Nekoliko je narasel samo izvoz pšenice, špirta, optja, predvra, drobnice, mesa, lesa in cementa.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev

v II. četrtletju 1929

I. Društveni davek.

Davčni zavezanci, ki plačujejo davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov (družbeni davek), predložijo prijavo v petih mesecih po preteku poslovnega leta, najkasneje pa v 15. dne po glavnem zboru, na katerem so bili končni računi odobreni.

Uslužbenški davek.

Gospodarji so dolžni od uslužbencev porabne zneske odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca. Oni pa, ki redoma nimajo več nego pet zaposlenih, odpremiti pobrani davek do 15. dne po preteku vsakega četrtletja, za mesec januar, februar in marec 1929 torej do dne 15. aprila 1929.

III. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, to je poleg družb vsi, ki jih promet je v letu 1928, presegel vsoto 390.000 Din, so dolžni do 30. aprila 1929. odpremiti davek od prometa, opravljenega v I. četrtletju 1929. — Ostali davkoplačevalci, to je oni, koji plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, plačajo sočasno z drugimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet za I. 1929, ker ta še ni odmerjen po višini predpisa za I. 1928.

„Moj mož
sme kaditi,“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

IV. Dospelost direktnih davkov.

Dokler se ne izvrši odmera poedinah davčnih vrst po novem zakonu, se pobira davek po predpisu v ustreznih davčni obliki minulega leta.

Neposredni davki za II. četrtletje 1929. so dospeli v plačilo dne 1. aprila 1929, plačati pa se morajo najkasneje do dne 15. maja 1929.

V. Taksa na kupone ali dividende in na tatieme.

Od kuponov ali dividend in od tantiem se pobira po pripombi 5. k tarifni postavki 10. takse tarife enodostotna taksa. Plačati jo je v 15 dneh po odobritvi bilance.

VI. Dopolnilna prenosna taksa.

Drugi obrok dopolnilne prenosne takse, ako presega letni predpis znesek Din 500.—, je plačati od dne 1. do vsehlega dne 15. aprila t. l.

Dr. Koref izvršil samomor

V petek popoldne so potegnili iz Dunava moškega utopljenca, pri katerem so našli legitimacijo na ime odvjetnika dr. Korefa. Truplo, ki je ležalo približno že tri mesece v vodi, je bilo zmazano in dobro ohranjeno. Odvjetnikov nečak in njegova tajnica sta ugotovila, da gre res za dr. Korefa.

Afera nesrečnega odvjetnika je znana. Dr. Koref je dne 14. januarja brez sledu izginil z Dunaja. Po njegovem begu so ugotovili, da je ponesrečen okoli 200.000 šilingov, to je v naši valuti nad poldrug milijon Din. Dr. Koref, ki je bil star okoli 50 let, je bil namreč imenovan za upravnika konkurzne mase podružnice Slavenske banke na Dunaju. V svrhu prisilne poravnave in da zadovolje upnike, je bilo v roke konkurznega upravitelja dr. Korefa založenih 200.000 šilingov. Upniki so se zadovoljili s prisilno poravnavo, katero je tudi potrdilo lani v aprilu trgovsko sodišče. Radi rekurza dveh upnikov pa je bil konkurz nad banko ukinjen šele 9. januarja. Upravitelj konkurzne mase bi moral zdaj upnikom izplačati 200.000 šilingov. Dr. Koref kot upravitelj konkurzne mase je izjavil konkurznemu komisariju, da si po zakonu pridrži še 14 dnevni rok. Še preden pa je rok potekel, je pobegnil z Dunaja.

Oblasti so ugotovile, da je dr. Koref ponesrečen okoli 170.000 šilingov in samo konkurzna masa je bila oškodovana za 130.000 Din. Dr. Koref je prejel kot prvi obrok za izplačilo upnikov večje število delnic, ki jih je pa kot kritje za svoj zasebni konto založil pri neki velebanki. Ker pa je bil njegov konto pri banki že precej izčrpan, je banka delnice, ki so bile vredne 77.000 šilingov, porabila in prodala. Toda odvjetnikov dolgovi so vedno naraščali in da jih poravnava, je segel po denarju konkurzne mase.

Dr. Koref je bil vdovec in je imel hčerko, katero je zelo ljubil. Zdelo se

je, da živi zmerno in resno, v resnici je pa vodil dvojno življenje. Imel je ljubavno razmerje z neko vdovo, ki ga je znala spretno izmozgavati. Ko iz lastnih sredstev ni mogel več ugoditi njenim zahtevam, je segel po tujem denarju. V obupu je končno izvršil samomor. Vest, da so ga prijeli v Budimpešti, je bila torej neresnična.

Neverjeten cinizem morilca

Iz Madrida poročajo o zločinu, ki je nazubnil vse mesto. Prebivalstvo je ogorčeno ne le nad zločinom, marveč še bolj nad neverjetnim cinizmom morilca. Gre za 32 letnega Fernandina Gabriella Guttireza iz bogate madridske rodbine. Mož je podedoval lepo premoženje, ki mu je omogočilo brezskrbno in razkošno življenje. Denar je razmetaval tudi kot zakonski mož. Poročil se je z lepo in pošteno mladenko, katere se je pa kmalu naveličal in ji večkrat odkrito priznal, da mu že preseđa. Končno je zahteval, naj se umakne drugi.

Zena se seveda ni hotela umakniti in zato so bili domači prepri na dnevnem redu. Te dni se je Guttirez vrnil po večdnevni odsotnosti domov, kjer je po kratkem prepri potegnili iz žepa revolver in ustrelil svojo ženo. Njeno truplo je položil v posteljo in spal pri njem vso noč. Zjutraj je prišel sosed pogledat, kaj se je zgodilo. V postelji je ležalo okrvavljeno truplo. Guttirez je pa mirno sedel za bogato obloženo mizo in zajtrkoval. Kmalu se je zbralo mnogo radovednežev, toda morilec se ni zmenil zanje. Dejal jim je, naj ga pustite pri miru, da se naj. Morilec cinizem je tako razkačil ljudi, da so na hitro roko postavili večala, hotel Guttireza obsediti. Morala je intervenirati policija, sicer bi bili razjarjeni meščani sami soditi morila.

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

SKROMEN DIJAK.

— Mamica, danes me je gospod učitelj pohvalil.
— Kaj ti je pa dejal?
— Da ima v razredu še večje lenuhe, kakor sem jaz.

Aleksander Jablonski:

Čarobna pravljica

Moji pokojni roditelji so gojili prijateljske stike z lepo damo, vdovo po generalu Korvinu K—sko, bogato veleposelstnico v eni južnih gubernij.

Bil sem takrat še deček, dočim je bila ona dama skoro že starka. Spominjam po se še dobro, kako ponosna, samozavestna in dostojanstvena je bila. Na njenem vsem obrazu so bili že sledovi kozmetike, te priče ženskega poraza v borbi z neizprosno naravo. Toda oči je imela še živahne in prekrasne. Take oči vidimo samo na starih portretih iz dobe carice Katarine, a v aureoli sivih las se zde vedno posebno ognjevit in izredno mladostne. Zdi se, kakor bi se skrivali sredi tega sivga zatišja vsi demoni vesele, grešne bujne mladosti.

Dama je govorila vedno z vsemi v nekakem pokroviteljskem tonu in mislim, da drugače sploh ni znala govoriti. Vsi ljudje njene okolice so se ji zdeli majčkami in brezpomembni od njenega zdravnika, ki ga je nazivala kdove kakaj »moj vrtnar«, do gubernatorja, ki ga je dosledno nazivala »ta ubogi Falalej«.

Dama sploh ni imela nobenih zvez z ruskim dvorom, toda zadostovalo je posedeti z njo deset minut, pa je kar sijala izraze dvor, k dvoru, avdienco, recepcije, dvorna parada, milost Njuni Velikanstva itd.

Generalova, ki je bivala stalno na svojem domu ali pa si je hodila v Karlove Vary lečit bolna jetra, ni videla in menda sploh ni hotela videti našega dolgočasnega bednega, enoličnega življenja. Vedno je bila v duhu »starna dvor«, kamor svoj živ dan ni imela dostopa, toda kjer je vedno krožila njena duša in kjer je za njo sijalo večno sonce.

Često ni niti vedela, kako je ime njeni kuharici. Klicala jo je kar »mila moja«. Pač pa so ji bila dobro znana imena vseh dvornih lovčev, da ne govorimo o dvornih damah in članih carske rodbine.

Vse denarne težkosti in celo resne življenjske nadloge so se ji zdele malenkost in vedno je pričakovala, da se je bo dvor končno spomnil, da odpadejo vse neprijetnosti in nadloge, da jo zane-

se usoda nekam daleč, kjer začne slednjič ono pravo in dostojno življenje.

Toda svoj živ dan menda nisem navel na človeka, ki bi tako razmetaval denar in ga tako znal zapravljati, kakor ona. Tako radodarna, zapravljiva in lahkomiselna ženska menda ni bilo na vsem svetu.

— Saj ni mogoče, da bi dvor popolnoma pozabil name, — je trdila venomer.

Bil sem še premlad, da bi razumel, zakaj polaga ta sivolasa, ponosna dama ki nikoli ni bila na dvoru, vse svoje nade baš na dvor, in zakaj na pr., ko ni mogla plačati protestirane menice, ni govorila o sodnem komisariju, marveč o dvornem maršalu Narjškinu in o tem, kako se je car Gosudar zadnje čase očividno postaral, dasi je še vedno očarljiv.

Sele pozneje sem zvedel njeno storijo ali bolje rečeno njen »primer« in vse mi je postalo jasno.

Evo te storije. Nekoč bi se moral peljati Aleksander II. na povratku z vojaške parade v Varšavi skozi našo gubernijo. Vsa gubernija ga je nestrno pričakovala in vse je bilo postavljeno na glavo. Med plemstvom se je govorilo o plesu, ki so ga baje pripravljali in o velikih pojedinih, ugibalo se je, kdo in kje bo carju predstavljen, kakšna bo parada itd.

V tem pa je prispela z dvora vest, da ni treba nobenih priprav, da bo dvorni vlak samo vozil skozi našo gubernijo in da se mora gubernator s starešino, plemičev samo predstaviti na kolodvoru kjer bo vlak stal kvečjemu pet minut.

To je bil hud udarec za visoko gosposodo, a gubernator je videl v tem celo znak neke »nemilosti«. Toda pomagati se ni dalo in da bi bil sprejem vladarja vsaj malo olepšan, so pustili na kolodvor deset izbranih članov plemstva. Med drugimi je posetil gubernator — to je bil »ta ubogi Falalej« — tudi gospo Korvinovo K—sko, takrat še mlado vdovo po generalu in prosil jo je kot najlepšo damo cele gubernije, naj carju izroči šopek.

To je bil tor-i dogodek, ki je postavil na glavo vse življenje generalove vdove. Takrat je bila še v cvetu svoje izredne, očarljive lepote. Bilo ji je 25 let, možki so se zavoljo nje streljali in spoprijemali v dvobojih, toda ona se v guberniji ni čutila na svojem mestu. Se-

deč pred zrcalom, kjer je česala svoje zlate kodre, je često plakala, kajti zvest, da take lepote »nihče ne vidi«, ji je bila neznosna. Da, če bi živela v Petrogradu, kjer je toliko velikih knezov, kjer je dvor, kjer prebiva vse visoko plemstvo... Ah kako lepo bi bilo priti v Petrograd.

Seveda je spravil »ta ubogi Falalej« s svojim predlogom mlado lepoticu v nepopisno zadrego.

Kaj mislite, da je šala izročiti carju šopek? Samemu carju!

Toda vse to je šlo gladko od rok in čisto drugače nego so spočetka mislili. Lepa vdova si je pripravila govor in se ga je doma pridno učila, sestavila je skrbno vse kar je hotela carju reči, in pred zrcalom je delala globoke poklone.

Toda na kolodvoru ni videla carja, marveč samo visokega, stasitega možkega, ki jo je s prijaznim moškim pogledom premeril od nog do glave. Moško se je zasmeljal in jo moško nagovoril. In kakor da je zakrožil tisti hip med njima nekak tok, ni bilo tu več ne carja ne podložnice, bila sta samo krepak možki in lepa ženska. Mlada vdova je s svojim ženskim čutom takoj razumela to in takoj, nehote, proti svoji volji in podzavestno je prešla na isti ton in začutila je v sebi žensko, samo žensko, ki jo možki požira z očmi.

Car je bil s tem »ubogim Falalejem« skoro osoren in starešini plemičev je podal samo mimogrede roko. Toda z njo je govoril, njej se je smehljaj, njene rože je duhal. A to še ni bilo vse. Povabil jo je, njo samo v svoj vlak na sladoled, kajti pritiskala je neznosna vročina.

A ko so prinesli sladoled na mizo, je car samo zamahnil z roko in vlak je oddrdal...

— A! — je bilo vse, kar je spravila mlada vdova iz sebe.

Toda car se je smehljaj, poljubljaj ji je roke in jo prosil — tako smešno jo je prosil — naj ga spremlja do Petrograda.

Ta čas je stal na kolodvoru »ta ubogi Falalej« kot Lotova žena razkoračenih nog in razprostrtih rok. Starešini plemičev ni znal reči drugega, nego:

— Odpeljala se je!

A starešina plemičev je tudi razprostrl roke in mu pritrtil:

— Odpeljala se je.

(Konec jutri.)

Maršal Foch kot človek in vojskovodja

Zanimivi momenti iz življenja slavnega vojskovodje. — Invalidski dom, kjer počiva maršal Foch

»Temps« prinaša nekaj karakterističnih podatkov iz življenja slavnega francoskega vojskovodje. Bilo je leta 1907, ko je Clemenceau kot šef kabineta poveril Fochu vodstvo vojne šole. Ko je dobil laskavo ponudbo, je Foch odgovoril: Gotovo veste, gospod ministrski predsednik, da je moj brat jezuit. Vem, toda to je postranska stvar, je odgovoril Clemenceau. Vi nam boste vzgajali dobre častnike in to je glavno.

Foch sam je pripovedoval naslednjo zanimivo anekdoto. Bilo je med prvo bitko na Marini. Kolodvor Fere Cham. pomeje je nam gorel nad glavo ko smo študirali zemljevide. Granate so eksplodirale, toda nihče se ni zmenil za to. Delo je bilo zelo naporno in ponoči sem trdno zaspal. V hiši je vladal vso noč nepisani dirndaj, kar me pa ni motilo, da bi ne mogel na stari blazini sladko spati. Opolnoči so me naenkrat zbudili, češ, da me je generalni štab odlikoval z redom častne legije. Dobro, dobro, sem dejal, se obrnil na drugo stran in znova trdno zaspal. Čez pol ure so me ponovno zbudili, češ da mi pošilja iz generalnega štaba cigarete in očejo. To je bila vest, ki mi je takoj pregnala spanec. Noči so bile zelo hladne, odeli sploh nismo imeli in brez tobaka smo bili že osem dni.

Bilo je 31. oktobra 1916. Nemci so zasedli Gheluzelt in so prodirali proti Hooge. Po hudih bojih so se začeli Angličani bati za usodo svojih postojank. Treba pa je bilo držati pozicije vsaj še en dan, da bi prispele na pomoč francoske čete. In slučajno sta se srečala Foch in French. Angleški vrhovni poveljnik je odkrito priznal, da je obupan, da so njegove zadnje rezerve izčrpane, da se ne bo mogoče več boriti in da bo treba umreti. Ne, gospod maršal, je odgovoril French smeje, najprej je treba vzdržati do konca, za smrt bo še itak dovolj časa. Držite se do večera, pa vam pridem na pomoč. Ko pa French tudi s tem zagotovilom ni bil pomirjen, se je Foch razburil, rekoč: Če se stara Wellingtonova pehota ne bo mogla vzdržati v streških jarkih, bom moral poslati tja svoje fantje. Tedaj je maršal

French dvignil glavo, rekoč: Welking tonova pehota se bo držala.

Nekemu francoskemu novinarju je Foch izjavil, da ni nikoli komandiral. 24. julija 1918, ko je šlo za odločilni korak, s katerim bi bila vojna končana, je povabil k sebi poveljnike vseh treh zaveznih armad in jim pojasnil svoj ofenzivni načrt. Vsak poveljnik je imel svoje pomisleke. Foch bi bil lahko izdal striktno povelje, ker je bil vrhovni poveljnik, toda zavedal se je dobro, da podrejenost ne more biti dobra, če ni prostovoljna. In zato je upošteval vse pomisleke poveljnikov zaveznih armad. Kot vojskovodja je stal vedno na stališču, da je treba razumeti one, s katerimi ima človek opraviti.

Enako je sodil Foch o optimizmu. Optimizem in pesimizem sta bila zanj dve brezpomembni besedi. Po Fochovem mnenju igra pri človeku glavno vlogo temperament. Kot vojskovodja je veljal splošno za optimista, ker je bil vedno prepričan, da bo zmagal. Neuspeh je sploh izključeval. Po njegovem mnenju mora biti zlasti vrhovni poveljnik vedno dobre volje in trdno prepričan o zmagi, kajti sicer se polasti podrejenih poveljnikov malodušje in s tem je bitka napol že izgubljena.

Truplo slavnega vojskovodje je bilo položeno k večnemu počitku v veliki dvorani Invalidskega doma v Parizu, kjer počiva tudi Napoleon I. Napoleonova grobnica sredi dvorane, okrog so pa kapelice, v katerih počivajo trupla drugih slavnih mož. V kapelici sv. Teresije je pokopan Vauban, v kapelici sv. Avguščina kralj Jerom Napoleon, v kapelici sv. Jeronima kralj Josef Bonaparte, v kapelici Device Marije Turenne, v kapelici sv. Gregorja pa srce Toura d' Auvergne. Kapelica, v kateri je pokopan maršal Foch, je bila šele pred leti posvečena sv. Ambrožu. Ta kapelica je na desni strani v ozadju poslopja. Blizu maršalovega groba je oltar, za katerim je vhod v cerkev sv. Ludvika, kjer sta pokopana znamenita generala Durr in Bertrand. Tudi general Serrail, ki je umrl nekaj dni po Fochovi smrti počiva v Invalid. domu.

OCADINIKI

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno 761

Tworňiški objekt oddamo v naíem

s hišo za stanovanje s 3. spbami in kuhinjo, ležec na glavni prometni cesti v Splitu, površina 1000 m², pripraven za katerokoli obrt. Za pojasnilo obrniti se na naslov Ante Cukrov, Split, Sibiñska 9. 620

Prevajalec

za

angleščino in francoščino

dobi takoj stalno zaposlitev

Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro

„Perfektén“

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. — Uglajevanje in popravila za Konservatorij. Glasbeno Matiko in druge institut izgotavlja moja tvrdka. Gre tudi na deželo. Točna postrežba in zmerne cene; tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. WARBIÑEK, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5. 538

Prvovrstni pianist

z referencami, za kino-orkester dobi takoj mesto. Jadran-Palace kino, Sušak. 563

Kupim vsako količino popolnoma suhega, vilnega bukovega oglja sposobnega za eksport. Plačilo: akreditir. Ponudbe franko meja Ra. kek na poštni predal 28, Kočevje. 765

20 kokoši

čistokrvnih italijanskih jerebičark ter

2 istokrvna petelina

kupim. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro »Kokoši 640«. 640.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Pozor,

hišni posestniki!

Posipajte svoje vrtove in dvorišča z dolomitnim peskom, ki vam ga dostavlja na dom K. Vodnik. Podrtni št. 25. p. Ljubljana 7. Naročila sprejema tudi: tvrdka »Jeklo« na Starem trgu v Ljubljani.

Ribje olje

sveže, najkvalitetnejše, orveško, iz letarne dr. G. Piccoli-je v Ljubljani. se priporoča bledim, slabotnim, vseh. 257

Strojepisni pouk,

učna ura 4 Din. Večerni in dnevni tečaj za začetnike in izvežbanke Christofov učni zavod, Domo-branska cesta 7/I. 661

Uradnik

z večletno prakso, izurjen v nemški in slovenski korespondenci, knjigovodstvu (bilancist), nemški in slovenski stenografiji, strojepisu in v vseh pisarniških delih. Išče službo pri večjem podjetju ali odvetniški pisarni. Nastop lahko takoj. Dopise prosim na upravo »Sl. Naroda« pod »Samostojna moč 570«. 670.

Zatekel se je

v soboto zjutraj čuvajski pes volčjak, precej velik, ki sliši na ime Rek. Kdor ve kaj o njem, naj sporoči proti nagradi Kolinski tovarni v Ljubljani. 678

Za pletenje

in popravila stolov se priporoča F. Nekovar, stolar, Breg. 14. 677

L. Mikuš Ljubljana. Mestni trg 15. pripravlja svoje zaloge izdelkov in izdelkov ter sprejemajo naročila. Posredniki so izkušeni in solidni. 679

Trgovce

z gramofoni in ploščami katerim je na tem, da so točno postreženi z dobrim blagom, vabimo, da si ogledajo našo sortirano zalogo. — Gramofon, A. Rasberger, Ljubljana. 643

2 spalnici

iz javorjevega lesa, vsaka spalnica sestoji iz 9 delov, spalnici sta svetlo politirani in znotraj pomarančno luženi. Vsaka kompletno na dom ali bližnji kolodvor postavljena za ceno 5500 Din. Stola Anton, mizarstvo, Spodnje Loke p. Lukovica pri Domžalah. 673

Kuharico

pridno v delu in vestno, z dobrihmi spricjavali, sprejemem na deželo za dobro meščansko kuhinjo. — Služba stalna pri dobri plači in lepem ravnanju. — Nastop čimprej. Ponudbe na naslov Maca Jakli, Krmeč, Dolenjsko. 676

Posestvo

obsegajoče hišo in gospodarsko poslopje, z živim in mrtvim inventarjem, vse v dobrem stanju, ni vse obsejane, lep vinograd, sadonosnik in vsakovrstne hoste za posek, vsega skupaj okoli 50 johov, napredaj. Oddaljeno od postaje 1 in pol ure, od cerkve, šole, pošte in trgovine pa pol ure. Zelo lahki plačilni pogoji. Na pismo se ne odgovarja. Vsak resen kupec si naj pride posestvo sam ogledat. Pojasnila daje Martin Vodovnik. Sevnica ob Savi 46. 674

Zaradi popolne opustitve prodaje obuval v Selenburgovi ulici štev. 1

končna razprodaja

v času od 2. do vštrevši 15. aprila 1929

V zalogi je še mnogo damskih čevljev, tako najfinejših, kakor tudi platnenih bele in rjave barve.

CENE NAJNIZJE!

CENE NAJNIZJE!

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naš soprog in oče gospod

Martin Maicen

knjigovodja tvrdke Bergman

dne 30. marca 1929 ob 3 četrt na 12 opoldne, previden s tolažili sv. vere, v 77. letu starosti, po daljšem bolehanju, bogu vdano preminul.

Pogreb predragega rajnika se je vršil v ponedeljek, dne 1. aprila 1929 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti. Gosposvetska cesta 10, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. marca 1929.

Roza Maicen roj. Prelesnik, soproga. — Roza Maicen, učiteljica, hčerka. — Dr. Martin Maicen, zdravnik, sin

Otvoritev nove trgovine!

za kolesa, gramofone in sivalne stroje

V prvem tednu aprila otvorim prodajalno, kjer dobite naizadovol neje kolesa, Dürkopp in drugih znamk, gramofone in plošče „Co umbia“ znamke in druge ter sivalnih strojev „Minerva“ in vse v to stroko spadajoče dele. Lastna delavnica za mehaniko in popravila. Pridi e in oglejte si!

TEHNIK Josip Ranjai
LIUBLJANA, Pražakova ulica (Palafa „Liublanskega dvora“)

Makulturni papir

kg à Din 4.—

orodaia unraua „Slov Naroda“